

La immigració a les illes Balears és molt alta: un 49% dels habitants, cosa que pot significar un greu problema per a l'ús social del català.

Canvi demogràfic, política i llengua

És difícil d'imaginar-se la pressió política contra el català si no s'hagués produït el canvi demogràfic.

El 49% de la població resident oficialment a les Balears no hi ha nascut. La immensa majoria d'aquest immigrants no saben català, si bé el poden estudiar als cursos que hom els ofereix. Sigui com sigui, és un fet que no el fan servir com a llengua de relació social. L'altra meitat ha nascut a l'arxipèlag, però una part

tampoc no usa el català habitualment. Quin percentatge? No ho sabem, però ens hi podem aproximar gràcies a Pere Salva, catedràtic de geografia humana de la Universitat de les Illes Balears (UIB) i especialista en moviments humans, que és l'expert de referència per a tot allò que té relació amb l'emigració a les Illes. Diu Salvà: "Segons els nostres estudis, només una quarta part dels residents de les Balears, a tot estimar, tenen pare i mare nascuts aquí. És obvi que no tots aquests han de parlar català, però és la cosa més probable. I és segur que de la resta n'hi ha que parlen català habitualment. Però som davant un indicador que permet d'imaginar-se la situació general, ni que sigui aproximadament".

Quin efectes polítics pot tenir aquest canvi demogràfic tan substancial? D'entrada, sembla animar el nou moviment anticatalanista a pensar que ara hi ha una part de la societat balear que podria ser sensible a un discurs demagog contra la normalització lingüística. Si això fos cert, aquesta part seria formada tant pels qui sempre han lluitat contra el català —una ultraminoria sense importància política— com, sobretot, per grups d'immigrants que poden veure la llengua pròpia com un *problema*.

Nous electors. L'anticatalanisme polític ha tingut tradicionalment molt poc suport, a les Illes. El 2007 el conjunt de partits que es pot considerar

que formen part d'aquest àmbit i que es presentaren a les eleccions autonòmiques (Agrupación Social Independiente, Partido Balear, Clau i Unió Poble Balear) sumaren menys de 4.000 vots. Un minso 1%. Cap d'aquests partits no es pot considerar una formació amb mitjans i capacitat. Només ASI (Agrupación Social Independiente) va arribar el 2003 a tenir una certa força (6.707 vots que, sumats a la resta, donaven un saldo superior a 10.000 sufragis: al voltant del 2%), però les lluites internes i la detenció per assumptes de corrupció del seu líder deixaren el partit en no-res. Aquest univers de vot –que oscil·la, doncs, entre uns 4.000 i uns 10.000– no ha preocupat mai els partits grans, perquè consideren que són vots antisistema que mai no podran captar.

Ara, tanmateix, la situació ha canviat. Tant el PP com UPyD miren de pescar en noves bosses de potencials votants fruit de la immigració. En aquest sentit, cal tenir present que gràcies als acords recents del govern espanyol amb els governs de l'Argentina, Colòmbia, el Perú i l'Equador, els naturals d'aquests països residents a l'estat espanyol que siguin majors d'edat, amb cinc anys de residència legal i que s'inscriguin al cens electoral, podran votar a les eleccions municipals

del 2011. A les Balears el nombre d'aquest potencials electors és superior a 35.000. En alguns municipis grans –en aquells en què les majories són més ajustades: Palma, Calvià...– només un milenar o dos d'aquests votants podria tenir prou força per a alterar els resultats tradicionals. Tot i que en públic ningú no vol expressar cap previsió sobre quina orientació podria tenir aquest vot, en privat alguns polítics d'esquerra no amaguen la preocupació perquè la dreta intenti activar-lo en clau anticatalanista. En general, se sol suposar que els llatinoamericans són el col·lectiu que més recel manifesta contra la normalització lingüística.

A les eleccions municipals, també hi podran votar els immigrants rics, és a dir, els ciutadans de la Unió Europea majors d'edat que resideixen a les Illes. És una bossa molt grossa, perquè en total són més de 113.000, dels quals s'hauria de restar els menors d'edat (aproximadament, un 15%). Tampoc no presenten, alhora, un grau gaire alt d'integració lingüística. Es tracta d'un sector d'electors que ha estat tradicionalment captat pel PP, tot i que en nivells quantitativament poc importants; però qualitativament són d'interès en alguns municipis, com ara Calvià, on la victòria per majoria absoluta de Car-

los Delgado s'explica en part per haver tingut el suport de la colònia estrangera resident.

Per un altre costat, hi ha un nombre indeterminat d'immigrants amb dret de vot a totes les convocatòries, que el tenen gràcies a la nacionalització. D'aquests, els llatinoamericans en són una part majoritària. I, és clar, també cal tenir en compte el nombre d'espanyols immigrants –al voltant de 250.000– un bon percentatge dels quals han arribat a les Illes aquests darrers deu anys.

Totes aquestes noves bosses d'electors han creat una nova realitat. Partits com ara UPyD i el PP intenten fer-hi arrelar el missatge demagògic contra la normalització. És probable que el nombre final d'immigrants estrangers que vagin a votar sigui molt baix sobre el total. Però, per pocs que n'hi hagi, seran més que no abans, quan senzillament no existien políticament. Ara podrien tenir la capacitat de determinar majories municipals. I, pel que fa a les eleccions autonòmiques, la bossa d'espanyols immigrants i estrangers nacionalitzats sembla prou atractiva perquè el nou anticatalanisme s'hi fixi com a esperança per a fer trontollar la normalització lingüística.

Miquel Payeras

Estaràs deixa per sorpresa la política balear

Dimarts passat al vespre arribava una notícia sorprenent. Rosa Estaràs deixarà el Parlament Balear per ser candidata número 10 –és a dir, que serà escollida de segur– a la llista del PP a les eleccions europees del mes de juny. L'oferta la va rebre directament de Mariano Rajoy i l'acceptà immediatament. És un canvi substancial, perquè, tot i que mantindrà el càrrec de presidenta del partit, serà molt difícil, per no dir impossible, que d'aquí a dos anys dimitesqui d'eurodiputada i encapçalï la llista conservadora a les autonòmiques. Això dona màxima versemblança a l'anàlisi que aquest setmanari ja ha fet alguna vegada i que fons del PP balear havien expressat –en conversa informal amb EL TEMPS– com a cosa probable: que Estaràs menava el difícil trànsit del seu partit entre el passat representat per Jaume Matas i un futur que ella sabia que no encapçalaria. Aleshores qui podia ser la persona encoberta?

De les converses informals que EL TEMPS ha tingut amb gent que han ocupat i ocupen llocs rellevants al si del

PP, se'n desprèn que el vice-president del partit i batlle de Marratxí amb majoria absoluta, Josep Ramon Bauzá –que sol ser conegut pel nom en castellà–, tenia moltes possibilitats de ser escollit per la direcció com a cap de llista el 2011. Res no és segur, però té a favor que és acceptat per moltes de les *famílies* enfrontades i, sobretot, manté bona relació amb l'anticatalanista Carlos Delgado. Pel que fa a la llengua, Bauzá defensa el bilingüisme, entès a la manera del PP, és a dir, evitant de complir les normes –de decrets– que volen fer del català la llengua vehicular de l'administració. Segons ell, cal complir “el concepte de bilingüisme que recull l'Estatut, que és de rang superior –a qualsevol decret– i, naturalment, la Constitució espanyola”.

La fuga d'Estaràs dona el tret de sortida a la cursa per ocupar el número 1 de la candidatura autonòmica el 2011. I això significa que el sector anticatalanista liderat per Delgado tindrà una nova oportunitat de mesurar les forces amb la resta de grups interns.